

گزارش سرویس خبری جهانی برای فتح

کارگران بنگالی زنده زنده در میان دام مرگبار کارخانه پوشاک سوختند

سرویس خبری جهانی برای فتح- ۲۶ نوامبر ۲۰۱۲

روز ۲۴ نوامبر، ۱۲۱ کارگر تولید پوشاک در میان آتشی که برق آسا در سراسر کارخانه در گرفت جان باخته و حداقل ۲۰۰ نفر دیگر مجروح شدند. بسیاری از اجساد آنقدر سوختند که قابل شناسایی نبودند. کارخانه ی تولید پوشاک الگوهای تاسرین در آسولیا، یکی از نواحی اطراف داکا پایتخت بنگلادش قرار دارد. هزاران نفر اطراف کارخانه از دحام کرده و با خشم دیوانه وار به دنبال اجساد عزیزان خود می گشتند. زبینه یاسمین، کارگری از کارخانه مجاور، جسد عروس اش را پیدا کرد. بچه خود را هنوز نیافته بود. فریاد می زد « پسر من کو؟ صاحب کارخانه باید اعدام بشه. اون باعث مرگ و از دست رفتن خیلی ها شده.» (به نقل از آسوشیپد پرس، ۲۴ نوامبر ۲۰۱۲) مشتری های کارخانه تاسرین شرکت های غول آسای خرده فروشی پوشاک آمریکائی، اروپائی و کانادائی هستند.

به نظر می رسد اتصالی در سیم های برق باعث آتش سوزی شده باشد. چه در ساختمان مدرن کارخانه ای مثل الگوهای تاسرین یا با ساختی قدیمی، اتصال در سیم برق دلیل بسیاری از آتش سوزی ها در صنایع دیگر بوده است که در مرکز شهر داکا، یعنی تلنباری از ساختمان و جاده قرار دارند. با وجودی که ساختمان این کارخانه ۹ طبقه دارد، در تاسرین هیچ راهی برای فرار به بیرون، مثل راه های فرار اضطراری از آتش، وجود ندارد. در طبقه هم کف راه های خروج اضطراری وجود دارد، ولی همه آنها قفل هستند.

اتاق های مملو از کارگران زن از هرگونه راه گریزی منفصل شده اند. انبوهی از الیف و پارچه ی تلنبار شده در راه رو ها، سریعاً مشتعل شد و شعله های آتش، برق آسا به طبقات دیگر گسترش یافت. شاهدان ماجرا می گویند بسیاری از کارگران برای فرار از آتش از طبقات فوقانی به بیرون پریدند. دوازده کارگر در اثر صدمات ناشی از سقوط در بیمارستان جان باختند.

بستگان کارگران کارخانه در صحنه جمع شده، ناامیدانه منتظر خبری از عزیزان شان بودند. هزاران نفر از دیگر کارگران و سکنه ی آسولیا کارخانه های دیگر را مجبور به تعطیلی کرده و یک شاهراه اصلی را مسدود نموده، و بیشتر از چهار ساعت مانع حمل و نقل بین داکا و شهر بندری چیتاگونگ شدند.

خواسته ها همانی بود که بعد از آتش سوزی های قبلی در کارخانجات طرح شده بود - اینکه مسئولین این آخرین فاجعه مجازات شوند، شرایط کار بهبود یابد و دولت قوانین ایمنی که حاصل مبارزات سابق کارگران است را لازم الاجرا نماید. علیرغم وعده و وعید در مورد مجازات مسئولین این شرایط غیر قابل تحمل، دولت صرفاً و منحصرأ از نیروی پلیس علیه کارگران استفاده کرد. به عنوان شاهدی در مورد این ادعا، دو روز بعد از آتش سوزی غمناک، آتش سوزی دیگری در یک کارخانه دیگر روی داد. این بار تلفات جانی روی نداد، ولی این حادثه مانند پاشیدن نمک بر زخم همکون عمیق مردم بود.

دلوار حسین صاحب الگوهای تاسرین - و کلاً هفت کارخانه - اتهامات ایمن نبودن ساختمان برای کار درون آن را رد کرد. ولی بنا بر نظر کارزار البسه تمیز (cleanclothes.org) بیشتر از ۸۰ درصد کل آتش سوزی های حادث در کارخانجات بنگلادش در نتیجه نقص در سیم کشی الکتریکی روی داده اند. طبق گزارش آنها در مورد آتش سوزی اخیر، تمرینات لازم برای آتش سوزی انجام نشده بود، راه های خروجی مسدود بودند، کارگاه سرپرستی مناسب نداشت و شرکت فقط اجازه داشت در طبقه هم کف کار کند.

تاسرین جزئی از گروه بزرگتر طوبا است، که برای خرده فروشی های گلوبالی چون Carrfour, Walmart, H&M, Tesco, IKEA, C&A, Gap, Saintburys پوشاک تولید می کند. بنگلادش هم اکنون بزرگترین تولید کننده تی شرت در جهان است و کماکان صنعت تولید پوشاک آن در حال گسترش است.

آتش سوزی تاسرین بدترین فاجعه تا به امروز رویداده ی در کارخانجات نامیده شد، اما در واقع این نوع فجایع رویدادی عادی هستند. ۶۰۰ کارگر از سال ۲۰۰۶ تا کنون بدون محاسبه این آتشی کشته شده اند. در ماه دسامبر ۲۰۱۲ تعداد ۲۹ کارگر در آتش سوزی کارخانه، That's It Sportwear، که تامین کننده ای برای Gap است جان باختند. بسیاری از آنها در اثر سقوط از طبقات فوقانی ساختمان مردند زیرا درهای قفل شده عبور به راه پله مانع گریز آنها بود. در ماه جون ۲۰۱۲ تعداد ۱۱۶ کارگر در کارخانه ای که انبار مملو از مواد شیمیائی اش منفجر شده و شعله های آتش آن سر به آسمان کشید در میان آتش جان باختند. پنجره های مسدود با شبکه ی میله ای، مردم را مجبور می کرد از تنها راه ممکن به خارج، درب جلوی ساختمان که طعمه ی آتش بود، عبور کنند. در اوائل سال ۲۰۱۲ بیشتر از ۳۰۰ کارخانه نزدیک پایتخت وقتی کارگران خواهان ساعت کار کمتر در هفته، مزد بیشتر و شرایط کاری بهتر بودند، حدود یک هفته بسته شدند.

در ماه مه امسال، کارگران تولید پوشاک به علت ناپدید شدن آمینوئل اسلام رهبر سندیکائی شدیداً محترم خود، چرخه ی ۲۰۰ کارخانه را متوقف کردند. جسد او بعدها با زانوانی خرد شده، مچ های شکسته و سوراخی حفر شده در زانویش پیدا شد. در حالیکه همواره مورد آزار قرار داشت، اکنون بوسیله عوامل شناخته شده ی اطلاعاتی کتک خورده بود، عواملی که به او اخطار داده بودند فعالیت او در مورد شرایط کاری کارگران مداخله در منافع اقتصادی بنگلادش است. روزی که ناپدید شد سعی داشت جدلی بین صاحبان کارخانه و کارگرانی را که برای Tommy Hilfiger, + Ralph Lauren پیراهن تیکه دوزی می کنند، حل و فصل کند. گروه های حقوق بشر، سازمان های مجری قانون را متهم به انجام این قتل کردند. روش عامدانه وحشت آور مرگ او صرفاً به معنای تلاش برای ترساندن معترضین است.

در حالیکه اگر درست باشد، فقط چند تائی مغازه ی محصولات آخرین مدل در داکا وجود دارد، می توان گفت بنگلادش بعداز چین مرکز بخش تولیدی البسه مد روز برای آمریکا و اروپا شده است. دو میلیون کارگر، عمدتاً زن، در ۴۵۰۰ کارخانه تولید پوشاک مشغول به کار هستند.

داکا بالاترین تمرکز جمعیتی را در میان تمام شهرهای دنیا دارد. نیکلاس هاک در گزارشی از داکا به خبرگزاری الجزیره (۳ اکتبر ۲۰۱۲) می گوید هر سه دقیقه یک خانواده روستائی به پایتخت نقل مکان کرده داکا را به سریع ترین شهر در حال رشد دنیا تبدیل کرده است. مردم از مناطق روستائی بدنبال یافتن کار و زندگی بهتر در مقابل مشکلات روزافزون نواحی به داکا می آیند. حلی آبادهای اطراف داکا متورم شده، تازه واردین دنبال کار در صنایع پوشاک هستند.

در میان پائین ترین اجرت های جهان، کارگران تولید پوشاک داکا بعضاً کمتر از یک دلار در روز درآمد دارند که به سختی می توانند خانواده خود را زنده نگاه دارند. حداقل حقوق پایه دولتی ۳۷ دلار در ماه است. اعتراض علیه مزد پائین و شرایط نامساعد کار پدیده ای مزمن در صنایع است.

اما دولت به اجرا نکردن قانون مشهور است، بعداز اعتصابات فشرده کارخانه ها قول رفرم میدهد ولی همیشه طرف صاحبکاران را می گیرد. بخش پوشاک ۴۰ درصد نیروی کار صنعتی را به کار می گیرد و تکیه گاه اصلی اقتصاد است. دولت در تلاش برای تسکین خریداران - برخی از بالاترین مارک های دنیا - که نگران تاخیر در ارسال کالا هستند، اغلب برای فرونشاندن ناآرامی فشاری سببانه بر کارگران وارد می کند. پلیس شهرتی بسزا در وحشیگری به خاطر خدمت به منافع صاحبان قدرت دارد.

مارک های بزرگ به بنگلادش می روند زیرا در رقابتی فشرده با یکدیگر برای تولید با کمترین هزینه ممکن هستند تا سهم بازار را بدست آورده و بالاترین سود ممکن را درو کنند. اینان احتمالاً دلیل می آورند، و بدرستی، که با مفروض دانستن کارکردهای سیستم سرمایه داری، اهمیت ندارد انسان چقدر بیارزد، نداشتن «منبع خارجی» در بنگلادش برایشان غیر قابل تحمل است. کمپانی ها کمپانی های دیگری را که قادر نیستند هزینه های خود را پائین بیاورند له می کنند، و هر شرکتی که نرخ سود قابل قبولی نداشته باشد شاهد رفتن سرمایه به جایی دیگر خواهد بود. اوضاع بنگلادش برای Carrfour, Walmart و باقی آنها وضعیتی ایده آل است دقیقاً به خاطر میلیون ها نفر از مردم آن که در حد بخور و نمیر زندگی کرده، نامیدانه در تلاش تغذیه خانواده شان بوده، نامیدانه به دنبال یافتن کار هستند.

بعلاوه، بخشی از سود حاصل از فوق استنمار کارگران تولید پوشاک در بنگلادش در کاسه ی مردم عادی ساکن غرب چکانیده می شود تا امکان آن را داشته باشند به قیمتی معقول لباس بخرند. و این فوق استنمار راه به شکوفائی گروه کوچکی از سرمایه داران بنگالی می دهد تا همراه با دیگر طبقات استنمارگر برای اداره ی کشور در خدمت به منافع حامیان جهانی شان از دولت خود استفاده کنند.

این کاملاً متناسب قد و قواره سرمایه داری گلوبالیزه شده است، سیستمی که فقط می تواند از طریق جستجوی بی وقفه ی سود اداره شود. و تا زمانی که این سیستم اقتصادی سرنگون نشود، همواره آتش سوزی در کارخانجات و همه نوع فاجعه های قابل اجتناب، وجود خواهند داشت.